

Sekhwama sa gauta

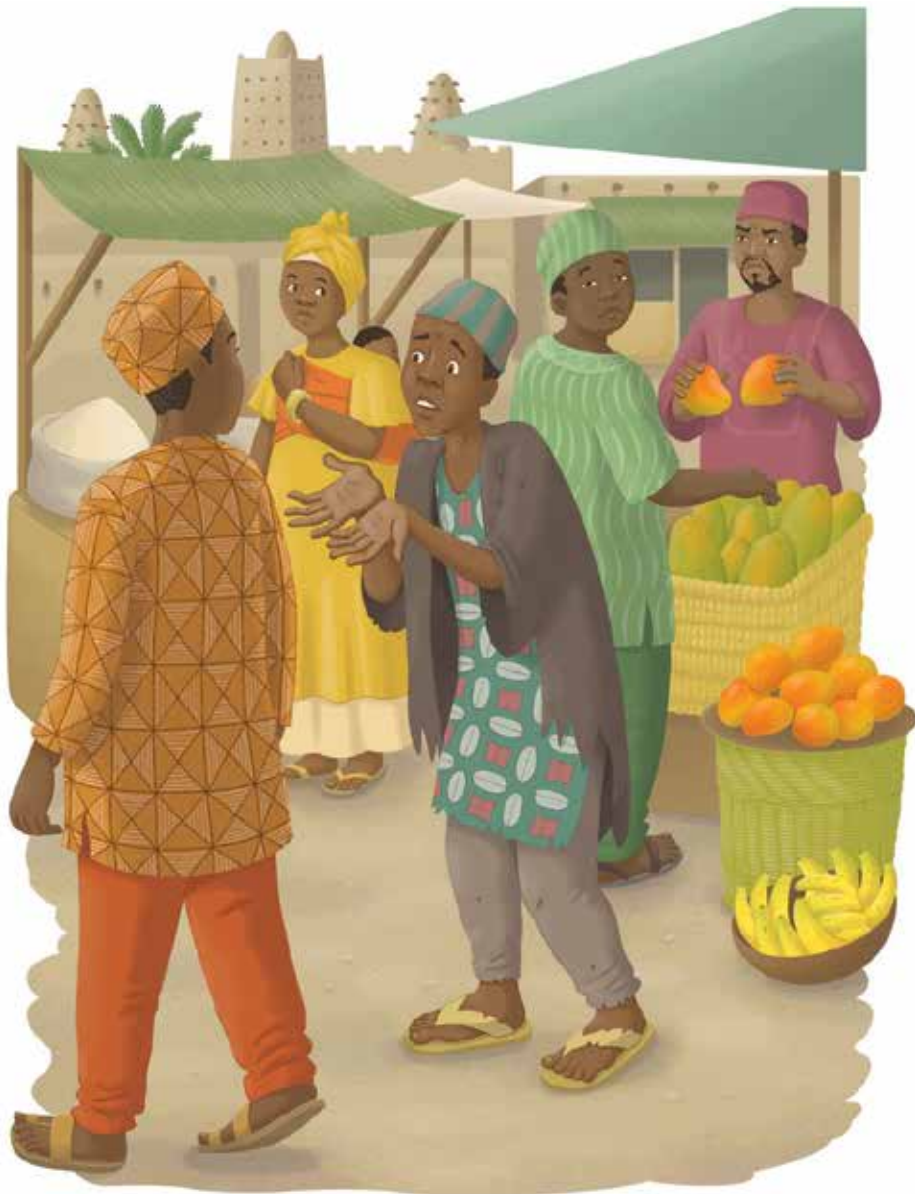
Kanegelo ka Phumlani Mavimbela

Moswantšhi ke Natalie le Tamsin Hinrichsen

Mesong ye mengwe monna wa go hloka legae o ile a tsoga. O feditše bošego bja go feta a se a je selo, efela ga go yo a mmontšhitšego botho bofe goba bofe. Mala a gagwe a be a lla ka lebaka la tlala. Ka go nyaka dijo, o ile a sepelela mmarakeng wa motse a kgopela gore barekiši ba mo fe mašaledi a bona.

“Ka kgopelo ... hle ... Ke na le matsatši a mabedi ke sa je. Hle efang monna wa go hloka legae mašaledi a lena,” a kgopela.

Efela batho ba bantši ba dirile eke ga a bonale. Bao ba mmonego, ba mo fošitše ka dienywa tša go bola gomme ba mmitša ka maina a bjalo ka “legotlo la mmileng” le “mpša ya ditlakaleng”.

Morago ga go leka gantši le mahlapa a mantši, monna a nagana go ya go tsoma thotobolong ya kgauswi, a holofela go hwetša dijo fao. Ge a dutše a tsoma mekgobong ya ditlakala tša kgale, gateete a bona sekhwama sa mokgopa se sennyane sa go kgokelelwa kua godimo ka motato. O se topile gomme a se bula. Se be se tletše dikhoine tša gauta! Ka pelo ya go tlala lethabo, o ile a bala lehumo la gagwe.

“Tee, pedi, tharo ... dikhoine tša gauta tše lekgolo!” a realo ge a fetša go balela. “Di tlo mphepa bophelo bja ka bjohle.”

Monna o rile ge a boela lefelong la mmaraka a lebeletše go yo tlatša mpa, a kwa morekiši a goeletša, “Theeletšang ka moka! Ke lahlegetšwe ke sekhwama sa ka sa digauta gomme ke tlo putsa mang goba mang yo a ka se bušago go nna!”

Monna wa go hloka legae o be a na le pelo ye botse gomme a kwela morekiši bohloko. O naganne go dira se se lokilego.

“Ke sekhwama se o se lahlilego se?” a botšiša a emiša sekhwama se a se hweditšego.

“Ijoo, o se hweditše!” a realo morekiši a tšea sekhwama a bala dikhoine tša ka gare.

Monna wa go hloka legae a emanyana gomme a botšiša ka boleta, “Morena, o boletše se sengwe ka ga go putsa?”

“Moputso?” gwa gerula morekiši.

“Ke go putsetša eng?”

O šetše o utswitše dikhoine tše dingwe!”

“Ga se ka tšea selo sekhwameng. Mphe moputso wo o tshepišitšego hle?” monna wa go hloka legae a kgopela.

“Sekhwama sa go lahlega se be se se na le dikhoine tše makgolopedi ka gare. Bjale se na le tše lekgolo fela. O utswitše go feta moputso,” a realo morekiši ka pefelo.

“Hle, morena, ga se ka utswa selo,” monna wa go hloka legae a hlaloša. “Dikhoine tšohle di ka sekhwameng, ka tsela ye ke di hweditšego di le ka gona.”

“Tloga fa pele ke bitša baletakgoro ba kgoši gore ba go sware,” morekiši a goeletša.

“Nka bonala ke se selo go wena, efela ke monna wa go tshepagala,” monna wa go hloka legae a realo. “Bitša baletakgoro gomme ke kgonthiše nnete ya ka go bona.”

Gomme morekiši a bitša baletakgoro. Ka morago morekiši a latela baletakgoro le monna wa go hloka legae go ya go kgoši.

“Nka le thuša ka eng lena ba babedi?” gwa botšiša kgoši ge morekiši le monna wa go hloka legae ba eme pele ga gagwe.

Go boletše morekiši pele. O boditše kgoši lehlakore la gagwe la ditaba. O hlalošitše ka dikhoine tša gauta tše dintši tseo di bego di le ka sekhwameng le ka fao monna wa go hloka legae a utswitšego seripa sa tšona.

Kgoši ya theeletša morekiši, gomme ya botšiša monna wa go hloka legae, “Wena o reng?”

“Kgoši ya ka, ke hweditše sekhwama kua thotobolong se na le dikhoine tše lekgolo fela,” a realo monna wa go hloka legae a bolela a inamišitše hlogo. “Ke nnete seo.”

Kgoši a nagana sebakanyana gomme ka morago a re, “Morekiši, ke bolela nnete? O re sekhwama se be se na le dikhoine tše makgolopedi ka gare.”

“Ee, kgoši ya ka,” a realo morekiši.

“Ke a bona,” a realo kgoši a kgwatha ditedu tša gagwe tše di telele. “Aga, ke nagana gore nna le lena re ka rarolla se gabonolo! Morekiši, o re sekhwama se timetše se na le dikhoine tše makgolopedi ka gare. Ke gauta ye ntši yeo go ka sepela ka

yona ka gare ga sekhwama se sennyane. Efela, sekhwama sa go hwetšwa ke monna wa go hloka legae se be se na le dikhoine tše lekgolo fela ka gare. Se se ra gore se ga se sekhwama se o se timeditšego. Ke go laela gore o se fe monna wa go hloka legae gona bjale.”

Gomme ka fao, morekiši o be a se na kgetho ntle le go fa monna wa go hloka legae sekhwama. Botshepegi bja monna wa go hloka legae bo mo phološitše gomme a phela bophelo bjo botelele gape bja lethabo, a nale dijo tše dintši ka mehla.

E BA LE BOITLHAMELO!

- Nagana eke morekiši o be a nyaka go iša tsebišo ya moputso kuranteng ya selegae.
- E be e tlo swana le eng? E be e tlo reng? E re bana ba gago ba akanyetše tsebišo.

Sekhwama sa gauta

Kanegelo ka Phumlani Mavimbela • Moswantšhi ke Natalie le Tamsin Hinrichsen

Go bona

Di hwetše go: <https://nalibali.org/story-supplies/activity-sheets>
Hwetša diphapano tše tshela gare ga diswantšho tše pedi.

Go bala

Nagana ka seo se diragetšego ka gare ga kanegelo gomme o arabe dipotšišo tše. Nyaka dintlha ka gare ga kanegelo go go thuša.

- ★ Naa o nagana gore monna wa go hloka legae o bušeditše mokotla fela ka gore o be a nyaka moputso?
- ★ O nagana gore morekiši o be a ka ba a swere monna ka tsela yeo e fapanego ge nkabe a be a se wa go hloka legae? Naa seo se gabotse?
- ★ O nagana gore kgoši e mo swere gabotse monna wa go hloka legae le morekiši?

Go ngwala

Akanya gore morekiši o be a nyaka go bea temošo ya moputso ka gare ga kuranta ya selegae. E ka lebelelega bjang? E ka reng? Ngwala le go beakanya temošo.

Go dira dilo

Šomiša seripa sa lešela go dira mokotla, le khatepoto le pampiri ya go phadima go dira dišheletiana tša go tsena ka gare ga wona.

Go bapala terama

Ingwalele pegu ya ditaba ka ga seo se diragetšego ka gare ga kanegelo. O ka nyaka go botšiša morekiši le/goba monna wa go hloka legae dipotšišo bjalo ka karolo ya pegu.

